

SIERRA NEVADA antaa ja ottaa

Tommi Vuorenmaan on lähellä Mt. Whitney huippua jo helppo hymyllä, taustalla itäpuolinen Owensin laakso.

Sierra Nevadan vuoristo on näytellyt dramaattista roolia Kalifornian historiassa, eikä sen rooli ole vähäinen nykyäänkään. Tämä Kalifornian todellinen kultalähde voi parhaimmillaan antaa elämän miljoonille, mutta voi sen varomattomilta riistääkin, kuten joiltakin uhkarohkeilta pioneereilta aikoinaan.

✪ Teksti ja kuvat: Tommi A. Vuorenmaa, tvuorenm@gmail.com

Lokakuussa 1846 vankkureilla Missouriista asti tullut ryhmä uudisasukkaita lähti uhkarohkeasti ylittämään noin 3 000 kilometrin pituisen matkan viimeistä estettä, Sierra Nevadan vuoristoa päämääränään läntinen Kalifornia lauhkeine laidunmaineen. He eivät olleet ensimmäisiä samaan päämäärään pyrkiviä ja parempaa elämää etsiviä – useita ryhmiä oli jo selvinnyt vaativasta urakasta.

Tämä ryhmä oli kuitenkin myöhässä aikataulusta tehtyään aiemmin vääriä reittivalintoja, ja tuloaan tekevä talvi sulki heidät kylmään,

lumiseen syleilyynsä Lake Tahoeen pohjoispuolella. Heistä oli tuleva surullisen kuuluisa Donner (tai Donner-Reed) Party; noin yhdeksänkymmenen hengen pioneeriryhmä, josta noin puolet selviäisi talven yli hengissä ja josta osa joutuisi turvautumaan kannibalismiin.

Hätkähdyttäviä aarteita

Geologisesti vielä nuori Sierra Nevada on pohjois-eteläsuunnassa 640 km pituinen ja 80 km levyinen. Kalifornian "kultaisille laaksoille" 1800-luvulla vaeltaneille pioneereille Sierra Nevadan itäpuolen paikoin silmiinpistävän sahareunainen, "sierramainen" vuorijono oli

viimeinen este ennen haaveiltua paratiisia. Monen kullankaivajan ja uudisasukkaan unelmat hautautuivat Sierra Nevadan lumisille rinteille, ja vaativat vuoret ihmishenkiä edelleenkin. Mutta mikä yhtenä hetkenä täällä on yhtä helvettiä on toisena lähes utopistisen tuntuinen ihmemaa. John Muirin (1838 - 1914) kartoittama "Valon vuoristo" kätkee syleilyynsä hätkähdyttäviä aarteita. Muirin kuvailut mahtavista sequoia-puista ja unimaisista vuoristojärvistä ovat edesauttaneet luonnonsuojelua, ei ainoastaan Kaliforniassa vaan laajemminkin Yhdysvalloissa.

Nykyään Sierra Nevadan tunnetuimpia vierailukohteita ovat turisteja kuhisevat Yosemite kansallispuisto ja Lake Tahoe. Amerikkalaiset taiteilijat, kuten Ansel Adams (1902 - 1984), ovat ikuistaneet Sierran ihmeitä. Osa niiden magiikkaa on, että eräät arvokkaimmista aarteista löytyvät vain niitä oikein lähestyen. Missään muualla

Helpoimmallakin polulla Mt. Whitney huipulle voi kohdata jäisiä kohtia läpi vuoden.

ei voi niin helposti katsoa vesimassojen syöksyä satojen metrien korkeuksista vertikaalisia seinämiä hipoen kuin jäätikköjen muo-vaamassa Yosemite laaksossa. Laakso säilyi kuitenkin intiaanien varjelemana salaisuutena pitkälle 1800-luvulle asti, kunnes Merced-joki paljasti kapean solan sinne. Adrenaliinin saa edelleen pulppuamaan kiipeillessä graniittisilla Half Domella ja El Capitanilla.

Yosemite kansallispuistoa hieman pohjoisempana sijaitseva Lake Tahoe on lähes yhtä tyrmäävä, mutta luonteeltaan rennompia vierailukohteita kristallinkirkkaine, syvänsinisine vesineen. Lake Tahoeen rannalla, aivan Kalifornian ja Nevadan osavaltioiden rajalla, sijaitsee myös lasvegasmainen kasinokeidas, jonka ovet ovat auki vuorokaudet ympäriinsä lisäjännitystä sisätiloissa janoaville.

Mount Whitney – primus inter pares

Hohdokkain Sierra Nevadan monista jalokivistä on kuitenkin etelämpänä sijaitseva Mt. Whitney – Yhdysvaltojen korkein vuori ellei Alaskan muutamaa vuotta lasketa mukaan. Viereisestä Owensin laaksosta jyrkästi nouseva Sierra Nevadan itäreuna herättää pelonkaltaista kunnioitusta vaaleaohhoisine terähampaineen. Whitney huipulla kohtaa unohtumattoman näyn: itäsuunnalta löytyy Yhdysvaltojen alin kohta Death Valley (-86 metriä) ja muilta suunnilta eräitä USA:n korkeimpia vuoria. Vuosittain tuhannet ihmiset yrittävät päästä Whitney 4 418 metrin korkeudessa olevalle laelle, mutta väsymyksen ja happivajeen takia vain noin kolmasosa onnistuu yrityksessään.

Mt. Whitney huipulle nousemiseen vaaditaan lupa, jonka saa helpoimmin, kun ei valitse tyypillisintä vaellusreittiä. Ehkä paras tapa lähestyä vuorta on vaeltaa pieni pala Pacific Crest Trailia (PCT) etelästä tai pohjoisesta. PCT on kuuluisa, yhteensä 4 260 kilometrin pituinen vaellusreitti, joka alkaa Meksikon rajalta ja päättyy Kanadaan. Whitneylle kiipeäminen on reitistä riippumatta mieleenpainuva ja haasteellinen kokemus, mutta kun ei valitse itäreunan perusvaellusreittiä, pääsee eroon turistimassoista. Vaikka PCT kulkee pääosin sivilisaatiolta syrjässä, toisinaan se halkaisee vilkkaita alueita, kuten aiemmin mainitut Yosemite kansallispuiston ja Lake Tahoeen. PCT yhdessä John Muir Trailin kanssa muodostavat maailmanlaajuisesti arvostetun vaellusreitistön, mitä alueen halki noin 150 vuotta sitten kulkeneet pioneerit eivät varmasti osanneet kuvitella.

Sain itse hieman tuntevaa pioneerien kokemista fyysisistä rasituksista loppukesästä 2008 kapuamalla Whitney huipulle normaalia pidempää reittiä käyttäen; lähestyin Whitneyä etelästä Cottonwoods Passin kautta Pacific Crest Trailiä ja muutamat loppukilometrit John Muir Trailiä seuraten. Vuoren länsipuolen juurelle vaeltaminen oli fyysisesti vaativaa joskin selkeää, ja saavuin Whitney varjossa olevalle Guitar Lake -järvelle kahdessa päivässä. Whitney huippu hämmötti vielä kuitenkin noin kilometrin kimaltelevaa järveä korkeammalla.



Alkukesästä Whitney on lumen peittämä ja nousu hengenvaarallinen. Elokuussa lunta oli enää läikittäin, mutta loppunousu osoittautui silti raastavaksi. Läkähymistä välttääkseni aloitin loppunousun pilkkopimeässä aamuneljältä taskulampun turvin, mutta ohuessa ilmanalassa noin 20 kilon kantamukseni tuntuivat usein lähes ylivoimaisilta, eikä vettä ollut saatavilla järven jälkeen. Auringon kurkistaessa sahareunaisten vuorien lomitse olin jo kuitenkin melkein Whitney'n huipulla ja tiesin onnistuvani. Ylhäältä avautuivat häkellyttävät näkymät joka suuntaan, ja pystyin karkeasti erottamaan alhaalla kulkemani noin 40 kilometrin reitinkin. Lopulta laskeuduin Whitney'n itäpuolelle Muirin "muulireitiksi" kutsumaa polkua pitkin Whitney Portalille, jonne saavuini illansuussa. Olin toteuttanut yhden unelmistani!

Eläinten temmellyskenttä

Tehokkaan luonnonsuojelun ansiosta Sierra Nevadassa on suhteellisen runsas eläimistö. Kalifornian osavaltion lipussa ei syyttä komeile karhu. Vaikka Kalifornian harmaakarhu metsästettiin harmitavasti sukupuuttoon pelon ja rahan takia satakunta vuotta sitten, vuoristossa vaeltaa edelleen vaarattomampia, pienikokoisempia mustakarhuja. Näidenkin kanssa on syytä olla varuillaan, koska ne ovat erittäin nokkelia murtomiehiä. Ruuat onkin lain mukaan säilytettävä öisin teltasta ja autosta erillään ns. karhubokseissa. Ehkä yllättäen peurat kuitenkin aiheuttavat eniten tapaturmia ihmisille, jotka uteliaisuuttaan menevät peuroja liian lähelle. Sen sijaan puumista ei koidu juuri ongelmia, koska niitä on edelleen vähänlaisesti, ja lisäksi ne ovat todella arkoja. Käärmeistä myrkyllisiä ovat vain kalkkarokäärmeet. Ne eivät kuitenkaan jahtaa ihmisiä mutta voivat joutua käyttämään myrkyasettaan puolustautuakseen.

Elämänlähde miljoonille

Sierra Nevada ei ole Kalifornialle tärkeä pelkästään historiansa ja luontonsa ansiosta, vaan se tarjoaa myös juomavettä kymmenille miljoonille kalifornialaisille. Viime vuosisadan alussa San Francis-

con kaavoittama Hetch Hetchy -pato Yosemitein kansallispuistossa herätti kiivasta keskustelua, koska patoa suunniteltiin suojeltuun laaksoon. Patoa tuskin olisi rakennettukaan, ellei San Francisco olisi kokenut vuonna 1906 rajua maanjäristystä, joka käänsi päättäjien mielen. Hieman vastaavasti (ja kyseenalaisesti) Los Angeles onnistui kaappaamaan juomakelpoiset vedet Sierra Nevadan itäpuolella sijaitsevasta Owensin laaksosta. Paikasta, jonka aikoinaan useat pioneerit olivat joutuneet ylittämään henkensä kaupalla. Todennäköisesti Kaliforniasta ei olisi kasvanut yhtä tärkeää osavaltiota kuin se nyt on ilman Sierra Nevadan juomavettä. Vesi on kultaakin arvokkaampaa, kuten kalifornialaiset ovat joutuneet viime vuosina toteamaan, kun kuivuus ja siitä seuranneet laajat maastopalot ovat asettaneet Kalifornian ahtaalle. Sierra Nevadaa ei ole nykysivilisaationkaan unohtaminen. ☺



Yosemitein syksyssä voi kohdata muun muassa peuroja.

Lake Tahoe nähtynä laskettelukeskus Heavenly'n rinteiltä.



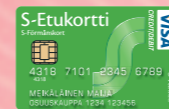
NETISTÄ
- 10 %

OTA MATKA- VAKUUTUS, JOTA EI SITTEN ENÄÄ TARVITSE OTTAA.

Jatkuva matkavakuutus on edullisempi kuin yhtä reissua varten ostettu, jos matkustat parikin kertaa vuodessa. Hintaedun lisäksi sinulla on yksi asia vähemmän huolehdittava.

Ja vain Ifistä saat siitä Bonusta S-Etukortilla.

Turvallista matkaa! Lue lisää if.fi, soita 010 19 19 19 tai käy lähimmässä Ifissä.



Ole huoletta. Me autamme.